

KUORTANE

Elämisen hehkua

KUORTANEEN KUNTA

*TALOUSARVIO
2023*

*TALOUSSUUNNITELMA
2024-2025*

Sisällysluettelo

Sisällys

VISIO 2030	3
STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT	3
ARVOT	3
TOIMINNAN SUUNNITTELUN VUOSIKALENTERI 2023.....	3
YHTEENVETOA TALOUSARVIOSTA.....	4
TALOUSARVION SITOVIIS	4
HENKILÖSTÖ	7
MUUTOKSET / LISÄYKSET VIROISSA JA TYÖSUHTEISSA	7
TYTÄRYHTIÖT 2023	8
KÄYTTÖTALOUSOSA	9
Kunnanhallitus	9
Yleishallinto	9
Elinkeinopalvelut	11
Sivistyslautakunta.....	12
Sivistyshallinto	12
Peruskoulupalvelut	13
Lukiokoulutuspalvelut.....	14
Varhaiskasvatuspalvelut	14
Vapaa-aikapalvelut	15
Tekninen lautakunta	17
Kuntatekniikan hallinto	17
Tilapalvelut.....	17
Yhdyskuntatekniset palvelut	18
Vesihuoltolaitos	19
Ympäristölautakunta	20
Ympäristöpalvelut	20
TULOSLASKELMAOSA.....	22
Tulo- ja menolajierittely	22
Verotulot.....	22
Tuloslaskelma.....	25
INVESTOINTIOSA, Investoinnit 2023-2025	26
RAHOITUSOSA.....	28

VISIO 2030

- Kuortane - Etelä-Pohjanmaan paras asuinkunta

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

- Kunnan vetovoiman vahvistaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Laadukkaat palvelut eri ikäryhmille
- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

ARVOT

- Sujuvuus – vaalimme sujuvaa ja turvallista arkea. Kuortaneella on pikkuusen paree olla.
- Vastuullisuus – pidämme huolta huomisesta. Teemme kestäviä päätöksiä kuntalaisten hyväksi ja kunnan kehittämiseksi.
- Avoimuus – arvostamme suoraa puhetta ja toimintaa. Pidämme, minkä lupaamme. Teemme yhdessä.
- Yrittäjähenkisyys – elinvoima kumpuaa aktiivisuudesta. Kuortane tekee ja toimii.

TOIMINNAN SUUNNITTELUN VUOSIKALENTERI 2023

tammikuu	Hallintokunnat	Käyttötaloussuunnitelmat, täsmätykset, tilinpäätöksen valmistelu
helmikuu	Konserniyhtiöt Hallintokunnat	tiedot konsernitilinpäätökseen, talous- ja toimintasuunnittelu seuraavalle vuodelle alkaa, tarpeiden arviointia / kartoitusta
maaliskuu	Khall	tilinpäätös
huhtikuu	Hallintokunnat / Tytäryhteisöt / Khall	1. osavuosisiraportti
toukokuu	Hallintokunnat, Kvalt	informaatiota seuraavan vuoden investoinneista tilinpäätös, tilintarkastuskertomus, arviointikertomus
kesäkuu		
heinäkuu		
elokuu	Khall Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt	talousarvion laadintaohjeet 2. osavuosisiraportti
syyskuu	Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt Kvalt	riskien arviointi ja raportointi talousarvioesitys valtuustoseminaari
lokakuu	Khall – Kvalt Hallintokunnat/ Tytäryhteisöt	talousarvioesitys 3. osavuosisiraportti
marraskuu	Khall	talousarvioesitys valtuustolle
joulukuu	Kvalt	talousarvio seuraavalle vuodelle

YHTEENVETOA TALOUSARVIOSTA

Teemu Puolijoki
kunnanjohtaja

TALOUSARVION SITOVIUUS

Talousarvio laaditaan yhtä vuotta varten. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kolmea vuotta koskevan taloussuunnitelman, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarvioasiakirja on laadittu tämän mukaisesti.

Suunnitelmavuodet sekä sisäiset erät eivät ole valtuustoa sitovia. Toimielimiä ja henkilöstöä sitovia ne kuitenkin luonteeltaan ovat.

Määrärahat myönnetään tulosalueittaisina toimielimille, jotka jakavat edelleen määrärahat ja tavoitteet tulosyksiköille käyttösunnitelmien hyväksymispäätöksillä.

Talousarvio on laadittu seuraavaa tulosaluejakoa noudattaen:

Hallinto: yleishallinto ja elinkeinopalvelut

Sivistys: sivistyshallinto, peruskoulutus-, lukio- ja ammattikoulutus- ja vapaa-aikapalvelut sekä varhaiskasvatuspalvelut.

Tekninen: kuntatekniikanhallinto, tilapalvelut, yhdyskuntatekniikan palvelut sekä vesi- ja viemärilaitos

Ympäristö: ympäristöpalvelut

Talousarvion käyttötalousosan hyväksymisen perusteena ovat käyttösunnitelmat. Kunnanvaltuusto päättää määrärahat tulosalueille ja samalla hyväksyy toimielimille sitovat toiminnalliset tavoitteet.

Menomäärärahat ja tuloarviot esitetään sekä ulkoisten, että sisäisten erien osalta sekä lisäksi suunnitelmapoistojen määrärahat.

Kunnanhallitus on antanut vuoden 2023 talousarvion sekä vuosien 2024-2025 taloussuunnitelmaehdotusten laatimiseksi seuraavat ohjeet:

Laadintaohje:

- 1) Hallintokuntien tulee toimintaa suunnitellessaan huomioida soteuudistuksen vaikutukset sekä kunnan väestörakenne ja -kehitys. Elinkeinoitoimen tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee tähdätä edistämään paikkakunnan työpaikkamäärän kehittymistä.
- 2) Henkilöstön palkkamenoihin varataan 2 prosenttia korotusta verrattuna vuoden 2022 toteutumaan.

Sivukulut (sosiaaliturva-, työttömyysvakuutus-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä palkkaperusteiset eläkevakuutusmaksut (Kuel, Vael)) syötetään talousarvioon keskitetysti yleishallinnon totimesta.

- 3) Uusia virka- ja työsuhteita ei lähtökohtaisesti tule perustaa. Toiminnan tai sen kehittämisen kannalta välttämättömät uudet virat tai työsuhteet tulee olla erittäin perusteltuja. Palvelussuhteiden täyttölupamenettelyä jatketaan.

Investoinnit

- 4) Uudet investointikohteet edellyttävät erittäin tarkkaa harkintaa ja niiden tulee perustua kunnanvaltuuston hyväksymään strategiaan. Tavoitteena tulee olla, että vuonna 2023 nettoinvestointien määrä ei ylitä vuosikatteen määrää.

Investointiohjelman ulkopuolelle jäävät mahdolliset leasing-rahoituksella rahoitettavat hankkeet, joiden rahoituskulut tulee sisällyttää huomioida käyttötalouden kuluissa.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kuntastrategiaan. Suositusten mukainen tavoiteasettelu liittyy strategiseen vaikuttavuuteen, asiakaslähtöisyyteen, palvelutoiminnan tuotantoon ja organisointiin. Lisäksi tavoitteiden tulee olla mitattavissa joko määrällisin tai laadullisin mittarein. Tämä on olennaista paitsi toiminnan tavoitteiden toteutumisen seurannan, myös toiminnan kehittämisen kannalta

- 5) Talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulee johtaa kunnanvaltuuston hyväksymästä strategiasta. Asetettaville tavoitteelle tulee asettaa selkeästi mitattavat mittarit toteutumisen seurantaan varten.
- 6) Tytäryhteisöille asetetaan toiminnan ja talouden tavoitteet yhteisten neuvottelujen pohjalta. Ne johdetaan kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisöjen mahdollisista omista strategioista ja liiketoiminnasta.

YLEISJOHTO JA TOIMINTOJEN YHTEENSOVITUS

Toimielimet

Kunnan lakisäätteisiä toimielimiä ovat valtuusto, kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta.

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan ja talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin, joilla se määrittelee kunnan tahdon.

Kunnanhallituksen toiminta-ajatus

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisen ja toimintojen kehittämisen yleislinjoista, omistajaohjauksesta, tietoturva- ja henkilöstöpolitiikasta.

Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää Kuortaneen vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän kehittymistä.

Kunnanhallitus yhteen sovittaa päävastuualueiden palvelutoimintoja koskevat tavoitteet kunnanvaltuuston antamien voimavarojen suhteessa varmistaen kunnallistalouden liikkumavaran.

Kunnanhallitus luo valmistelutyöllään kunnanvaltuustolle edellytykset päättää kunnan toimintojen painopistealueista, niiden kehittämistä ja niihin suunnattavista voimavaroista.

Lautakunnat

Kuortaneen kunnassa toimii kahdella päävastuualueella kolme lautakuntaa, sivistystoimessa sivistyslautakunta ja ympäristötoimessa tekninen lautakunta sekä lupa- ja valvontaviranomaisena ympäristölautakunta.

Palvelussuhteiden täyttölupamenettely, virkavapaudet ja palkkausmäärärahojen käyttö

Täyttölupaa tulee hakea aina, jos virka tai tehtävä on uusi, eikä määrärahoja ole varattu budjettiin.

Viran tai työsuhteen tultua avoimeksi on kuitenkin aina ensisijaisesti selvitettävä, voidaanko tehtävien hoito toteuttaa sisäisin siirtein. Etenkin lyhytaikaisissa sijaistapauksissa tulee aina tarkastella, voidaanko tehtävien hoito järjestää sisäisin järjestelyin sijaista palkkaamatta.

Täyttölupaa ei kuitenkaan edellytetä sivistysjohtaja-rehtorin päätöksellä määräaikaaisesti (korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan) otettavan henkilökohtaisen kouluavustajan palkkaamiseen, vaikka tehtävä olisi uusi.

Harkinnanvaraisen virkavapauden myöntämisen tulee perustua tapauskohtaiseen harkintaan ja huomiota on kiinnitettävä mm. siihen, miten tehtävien hoito on järjestettävissä tapauksissa, joissa virkavapaus edellyttää sijaisen palkkaamista. Tällöinkin tulee selvittää, voidaanko tehtävien hoito järjestää virkavapauden ajaksi sijaista palkkaamatta. Tämä koskee myös osa-aikaisia virkavapauksia harkittaessa.

Viranhaltijalla / työntekijällä on oikeus muuttaa osittain tai kokonaan ansaitsemansa lomараha vapaaksi, mikäli tämä päätösvaltaisen viranomaisen (esimiehen) harkinnan mukaan on mahdollista ottaen huomioon työtehtävien hoito ilman sijaisuusjärjestelyitä.

Lisäksi viranhaltijoita / työntekijöitä kannustetaan mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisten palkattomien vapaiden pitämiseen kunnanhallituksen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

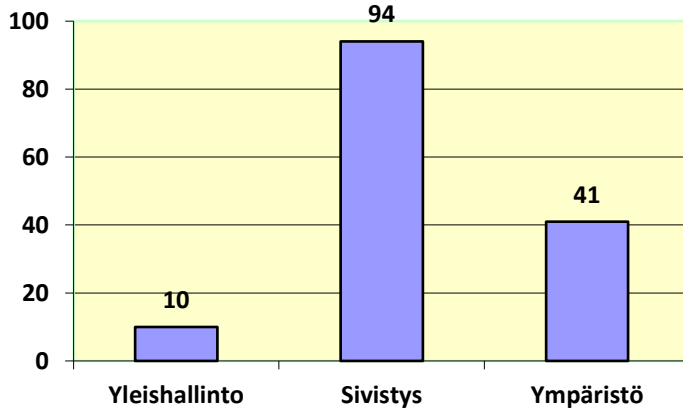
Palkkausmäärärahoissa ei ole huomioitu mahdollisten talkoovapaiden käytön vaikutusta.

Päävastuualueet

Jokaisen päävastuualueen tulee omalta osaltaan kaikilla tasoillaan toiminnassaan sitoutua kunnan strategiaan ja tässä taloussuunnitelmassa määriteltyn kunnan päämäärien toteutukseen.

HENKILÖSTÖ

Kuortaneen kunnan vakinaisten työntekijöiden määrä 31.10. 2022 oli 145 henkilöä

Kaavio: Vakinaisen henkilöstö osastoittain

MUUTOKSET / LISÄYKSET VIROISSA JA TYÖSUHTEISSA

Yleishallinto

Yleishallinnon toimialalle on laadittu henkilöstösuunnitelma seuraaville vuosille huomioiden nykytilanne ja eläköitymisten seurauksena tulevat henkilöstömuutokset. Suunnitelman mukaan vuonna 2023 kunnanviraston toimistotehtäviin ei palkata uutta työntekijää. Kun tällä hetkellä osa-aikaisena toimiva työntekijä aikanaan jää eläkkeelle, hänen paikkansa täytetään kokoaikaisella työntekijällä.

Hallinto-osasto on vastannut vuokra-asuntojen isännöintipalvelun tuottamisesta niin, että kunnan palveluksessa ollut hallinnollinen isännöitsijä on toiminut Asuntoyhtiön toimitusjohtajana. Vuoden 2023 alusta lukien hallinnollinen isännöitsijä/toimitusjohtaja siirtyy Asuntoyhtiön työntekijäksi ja yhtiö vastaa jatkossa itse isännöinnin hoidosta.

Sivistysosasto

Kuortaneen kunnan sivistustoimesta siirtyy kuraattori hyvinvointialueen työntekijäksi.

Ympäristöosasto

Teknisen toimen talousarvioon on varattu määräraha kunnan rakennusmestarin palkkaamiseksi kesällä 2023. Tämä tehtävä tulee korvaamaan keväällä 2024 eläköityvän kiinteistöpäällikön tehtävän, jota ei enää jatkossa täytetä. Tällä järjestelyllä turvataan joustava ja häiriötön palvelujen jatkuvuus. Lisäksi teknisen toimen talousarvioon on varattu yhden kokoaikaisen puistotyöntekijän pakkausmääräraha.

Ravintohuollosta siirtyy keskuskeittiön henkilöstö vuoden alusta lukien perustettavan in house -yhtiön palvelukseen. Tältä osin kunnan henkilöstömäärä vähenee yhdeksän työntekijän verran.

Nuorten työllistäminen

Hallintokunnat työllistävät kesätyöntekijöitä omien käyttösuunnitelmiensa mukaisesti.

TYTÄRYHTIÖT 2023

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot

Vuoden 2022 aikana Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja sulautui Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokrataloihin. Tämän jälkeen yhtiö vaihtoi nimekseen Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot. Lisäksi kunta siirsi Asunnot -yhtiölle 1.10.2022 lukien apporttina omistamansa Vuokratalot I ja II sekä Kumajan ja Kotikankaan rivitalot.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka tuottaa asumispalveluita pääsääntöisesti Kuortaneen Lukiossa ja yläkoulun urheiluluokalla opiskeleville nuorille sekä vuokra-asumispalveluja kunnan asukkaille. Vuokraohteet ovat kaikki rivitaloasuntoja, 1h +kk – 4 h+ k+s (36 m² – 84 m²). Asunnot on rakennettu vuosina 1960 – 2001 ja kunnan asukkaiden vuokratyössä niitä on nyt yhteensä 160 huoneistoa. Opiskelijoille majoituspaikkoja on yhteensä 2022 vuoden lopussa 194 opiskelijalle, joista suurin osa Urheilupuiston kampusalueella, mutta osa myös Kortesmäen rivitaloissa.

Tavoitteet vuodelle 2023:

Uuden yhtiön taloudellisen tilanteen vahvistaminen. Toimintatapojen tarkastaminen ja selkeyttäminen.

Mittari: Taloudellisten tunnusluvut.

Tavoitetaso: Lisävelan välttäminen. Pyritään välttämään töiden kaksinkertaisuuksia.

Toteutuma:

Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen lähellä 96%

Mittari: Vuokrausaste prosentteina.

Tavoitetaso: Huoneistojen vuokraus yli 96%.

Toteutuma:

Huoneistojen pintoja remontoidaan nykyvaatimusten tasolle huoneisto kerrallaan asukasvaihdon yhteydessä.

Mittari: Suoritetut remontit (lkm)

Tavoitetaso: 50 % edellä mainituista kohteista remontoitu

Toteutuma:

Remontit suoritetaan ilman lisävelkaa.

Mittari: Taseen lainojen summa.

Tavoitetaso: Uudistuneen yhtiön ylläpitäminen ilman lisärahoitusta.

Toteutuma:

Vuokraustoiminnan vaihtoehtojen selvitystä jatketaan uusien huoneistojen saamiseksi vuokratyöön

Mittari: Vaihtoehdot kartoitettu

Tavoitetaso: Toteutussuunnitelma laadittu ja aikataulutettu

Toteutuma:

	TP 2021	Ta 2022	Ta 2023
Tuotot	529 106	973 392	953 000
Hoitokulut	-333 569	-455 805	953 000
Vuosikate	195 537	517 587	0
Poistot	-225 732	-190 877	-232 734

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka hallinnoi yritys kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita. Yhtiö on perustettu vuoden 2020 alussa ja omistaa kiinteistöjä tai osakkeita kahdeksasta kohteesta tarjoten tilat yli 20 eri toimialoilla toimivalle yritykselle tai yhdistykselle.

Tavoitteet vuodelle 2023:

Kysyntään vastaaminen ja vuokrausasteen pitäminen lähellä 100%

Mittari: Vuokrausaste
Tavoitetaso: Yli 90 prosenttia tiloista vuokrattuna
Toteutuma:

Kehitetään tilojen energiatehokkuutta

Mittari: Energiaa säästävien investointien määrä
Tavoitetaso: >1 energiaa säästävä investointi
Toteutuma:

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tuotot	254 292	278 310	357 600
Menot	-220 420	-171 032	-213 441
Vuosikate	33 872	107 278	144 159
Poistot	-64 970	-105 900	-169 300

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kunnanhallitus

	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	712	699	372	372	374
Toimintamenot	sitova	-16 766	-17 071	-1 738	-1 746	-1 755
Netto (toimintakate)		-16 053	-16 371	-1 366	-1 374	-1 381
Sumupoistot		-3	-6	-6	-6	-6
Sisäiset erät		-435	-467	-46	-48	-48

YLEISHALLINTO

	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	315	295	270	271	273
Toimintamenot	sitova	-1 286	-1 299	-1 392	-1 399	-1 406
Netto (toimintakate)		-971	-1 004	-1 122	-1 127	-1 133
Sumupoistot		-2	-5	-5	-5	-5
Sataunnaiset erät		3 019		300		
Sisäiset erät		-33	-44	-40	-40	-40

Toiminta-ajatus

Hallinto-osaston tehtävänä on avustaa kunnanvaltuustoa, kunnanhallitusta ja keskusvaalilautakuntaa sekä elinkeinovastaavan tulosaluetta näiden asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa ja luoda edellytykset ylimmän johdon tulokselliselle työskentelylle.

Hallinto-osasto vastaa kunnan yleisestä tiedottamisesta ja ohjaa kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä markkinointia. Perusviestinnästä vastaa viestintäkoordinaattori. Kriisiviestinnän päävastuu on kunnanjohtajalla.

Hallinto-osasto valmistelee talousarvion ja taloussuunnitelman, hoitaa kirjanpidon sekä laatii tilinpäätöksen. Taloushallinnon tehtävänä on tuottaa hallintokunnille talouden ohjaukseen tarvittavia talouslukuja kirjanpitoaineistosta talousarvion toteutumisen, tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman muodossa. Osasto hoitaa maksuliikennettä ja vastaa kunnan henkilöstöhallinnosta, palkanlaskennasta ja atk-hallinnosta ja -suunnittelusta.

Osasto vastaa arkistotoimen ohjauksesta, keskusarkiston ja yleishallinnon arkiston hoidosta sekä huolehtii EU:n tietosuojaa-asetuksen mukaisten tietoturva vaatimusten edellyttämistä toimista.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kuntalaisten osallistaminen huomioidaan kunnan toiminnassa. Sekä sisäisten, että ulkoisten palvelujen tuottamisessa kiinnitetään edelleen huomiota joustavuuden parantamiseen henkilöstöresurssien puitteissa.

Kuntalaisten liikuntaharrastusten tukemista jatketaan siten, että Kuortaneen Urheiluopiston käyntihinta asiakkaalle on 1 €.

Tavoitteet vuodelle 2023

Hallittu soteuudistukseen siirtyminen
 Mittari: Uudistuksen aiheuttamat muutokset ja talousvaikutukset.
 Tavoitetaso: Uudistuksen aiheuttamat muutokset toteutettu valmiiksi. Muutoksen talousvaikutuksiin varauduttu.
 Toteutuma

Viestinnän kehittäminen
 Mittari: Asukaskyselyn osan toteuttaminen uuden strategian pohjalta, asumiseen liittyvän markkinointikampanjan suunnittelu ja toteutus, sisäisen viestinnän kehittäminen ja ulkoisen viestinnän tehon ylläpitäminen, messu- ja markkinointitapahtumiin osallistuminen tarpeen mukaan, julkaisutoiminta, kävijä- ja vaikuttavuusseurannat.
 Tavoitetaso: Sisäisen ja ulkoisen viestinnän ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen jokaisella vastuualueella, kunnan näkyvyyden ylläpitäminen ja tehostaminen, tapahtumien markkinointi ja järjestelyihin osallistuminen niissä, joissa kunta mukana, Nokiposti-lehden julkaisu 3 kertaa vuodessa (Näistä yksi Kuortaneen yrittäjien kanssa yhteistyössä toteutettava Syke-Nokiposti ja jako laajemmalle), Kuhina-markkinoille osallistuminen, kävijämäärien ylläpitäminen viestintä- ja markkinointikanavissa.
 Toteutuma:

Henkilöstön kouluttautuminen

Mittari: Eduhouse palvelun käyttö, koulutuspäivät ja osallistujien määrät.
 Tavoitetaso: Tarjotun palvelun monipuolinen käyttö, koulutuspäivien ja kouluttautujien määrän lisääntyminen.
 Toteutuma:

ELINKEINOPALVELUT

	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	32	51	102	102	103
Toimintamenot	sitova	-197	-234	-346	-348	-349
Netto (toimintakate)		-166	-183	-244	-245	-247
Sumupoistot		-1	-1	-1	-1	-1
Sisäiset erät		-4	-5	-6	-5	-5

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on palvella kunnan yrityselämää monipuolisesti ja joustavasti erilaisten kehittämispalveluiden tuottamisen ja tiedonvälityksen avulla. Toiminnassa hyödynnetään tehokkaasti myös yhteistyöverkostoja.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Elinkeinopalvelut vastaavat keskeiseltä osin mm. uuden kuntastrategian päämäärästä parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Toimintaedellytysten parantamisessa keskeisenä kuntastrategiassa nähdään työvoiman saatavuuden parantaminen, monipuolisten yritystilojen kehittäminen, yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten kanssa sekä tieverkon ylläpito ja kehitystyö yritysten tukemiseksi. Lisäksi kunnan vetovoiman vahvistamisen päämäärän alla olevista tavoitteista esimerkiksi matkailun edistämisestä monipuolisesti on osaltaan osa elinkeinopalveluja. Nykyinen elinkeinostrategia pohjautuu vanhaan kuntastrategiaan ja kaipaa päivittämistä toteuttaakseen uutta kuntastrategiaa ja vastataksaan paremmin yritysten ajankohtaisiin haasteisiin.

Elinkeinopalveluja tuotetaan yhteistyössä yhteistyöverkoston kanssa. Kaiken perustana on tiivis yhteydenpito yrittäjäjärjestöihin ja yrityscenttään. Yhteydenpidon vahvistamiseksi päivitetään yritysrekisterin tietoja ajantasaisemmaksi harjoittelijan avustuksella. Vuoden 2025 alussa toteutuvaksi suunnitellun TE-uudistuksen valmistelua jatketaan yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa.

Ukrainalaisten tilapäisen suojelun majoituspalvelujen järjestäminen jatkuu Maahanmuuttoviraston ohjeiden mukaisesti. Työperäistä maahanmuuttoa kehitetään mm. Welcome2EP ja Job Well Done -hankkeiden kautta. Kotoutumispalveluja pyritään järjestämään kunnan eri osastojen ja alueen muiden toimijoiden yhteistyöllä.

Hanketoiminnassa panostetaan kunnan alueelle kohdistuviin yritys- ja yleishyödyllisiin hankkeisiin erityisesti Leader-toimintaryhmän kautta. 2023 alkava uusi EU:n ohjelmakausi luo uusia rahoitusmahdollisuuksia alueen toimijoille. Kehityshankkeissa tehdään yhteistyötä alueen muiden kuntien kanssa. Kunnan omaa hanketoimintaa valmistellaan tarvittaessa.

Tavoitteet vuodelle 2023:

<p>Elinkeinopalvelut vastaavat ajankohtaisiin haasteisiin</p> <p>Mittari: Elinkeinostrategian päivittäminen</p> <p>Tavoitetaso: Elinkeinostrategia päivitetty</p> <p>Toteutuma:</p>
--

<p>Kuortane on yrittäjämyönteinen</p> <p>Mittari: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien yrittäjäystävällisin kunta -kysely ja yrittäjille osoitettu Kuortanes-kysely</p> <p>Tavoitetaso: Tulokset paranevat</p> <p>Toteutuma:</p>
--

Yritysrekisteri on ajan tasalla

Mittari: Päivitettyjen tai oikeiksi tarkastettujen yritystietojen määrä

Tavoitetaso: yli 100 yrityksen tiedot päivitetty tai tarkastettu oikeiksi

Toteutuma:

Sivistyslautakunta

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	795	905	810	814	818
Toimintamenot	sitova	-6 923	-7 590	-8 606	-8 649	-8 692
Netto (toimintakate)		-6 128	-6 685	-7 796	-7 835	-7 874
Sumupoistot		-48	-33	-19	-19	-19
Sisäiset erät		-1 874	-1 819	-1 297		

SIVISTYSHALLINTO

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	5	29		0	0
Toimintamenot	sitova	-179	-232	-262	-263	-265
Netto (toimintakate)		-174	-203	-262	-263	-265
Sumupoistot		-3	-5	-5	-5	-5
Sisäiset erät		-11	-12	-17		

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan päätöksin, sivistysjohtaja-rehtorin ja kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaavan viranhaltijapäätöksin sekä osastosihteerin työsuorituksin johdetaan ja kehitetään tulosalueitten toimintaa yhteistyössä tulosalueiden esimiesten kanssa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kuortane tarjoaa kuntalaisilleen turvallisen, henkistä kasvua ja oppimista kannustavan sekä fyysistä kuntoa ylläpitävän toimintaympäristön. Kuntalaisten koulutustarpeisiin vastataan huolehtimalla laadukkaasta ja monipuolisesta koulutustarjonnasta varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Kuortane tarjoaa asukkailleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut.

Tavoitteet vuodelle 2023

Huolehditaan tasapainoisesta kuntataloudesta seuraamalla talousarvion toteutumista tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä.

Mittari: Talousarviossa pysyminen ja nopea reagointi poikkeamiin.

Tavoitetaso: Sivistyslautakunta pysyy asettamissaan tavoitteissa.

Toteutuma:

Kiinnitetään erityistä huomiota kyberturvallisuuden parantamiseen.

Mittari: Tietoturva on ajantasainen.

Tavoitetaso: Jokainen yksikkö on tarkistanut oman tietoturvan tason.

Toteutuma:

PERUSKOULUPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	448	580	531	534	536
Toimintamenot	sitova	-3 158	-3 232	-3 791	-3 810	-3 829
Netto (toimintakate)		-2 710	-2 652	-3 260	-3 276	-3 293
Sumupoistot		-5	-5	-2	-2	-5
Sisäiset erät		-972	-844	-623		

Toiminta-ajatus

Perusopetuksessa oppilaille tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva kasvatus ja opetus. Pidetään huolta oppilaiden yhteisöllisyydestä ja turvallisuudentunteesta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, joka mahdollistaa laadukkaan opetus- ja kasvatustyön sekä terveen kuntatalouden. Hyvien perustietojen ja taitojen oppimisen ohella pidetään tärkeänä liikunnan merkitystä ja monipuolista tarjontaa.

Ruonan koulun vähäisen oppilasmäärän vuoksi tulevan talven aikana valmistellaan Ruonan perusopetuksen siirtyminen Alvarin kouluun syyslukukauden 2023 alusta lukien. Samalla valmistellaan kunnan koko esiopetuksen toiminnan siirtyminen Ruonan kouluikiinteistöön syksystä 2023 alkaen.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa uuden opetussuunnitelman toteuttamisessa sekä henkilöstön täydennyskoulutuksessa. Perusopetuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2023

Kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä suvaitsevaisuuden lisäämiseen.

Mittari: Koulukiusaamista seurataan säännöllisesti jokaisessa koulussa ja siihen puututaan tarvittaessa. Positiivinen pedagogiikka tulee osaksi perusopetusta.

Mittari: Kouluterveyskyselyn ja koulujen omien kyselyiden koulukiusaamista koskeva kysymys.

Tavoitetaso: Koulukiusaaminen vähenee.

Toteutuma:

Panostetaan henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin.

Mittari: Henkilöstö on pysyvää ja työhön sitoutunutta.

Tavoitetaso: Kaikissa tehtävissä on pätevä henkilö.

Toteutuma:

Kiinnitetään erityistä huomiota työn houkuttelevuuteen.

Mittari: Päteviä hakijoita vähintään yksi jokaiseen avoimeen työsuhteeseen

Tavoitetaso: 100%

Toteutuma:

LUKIOKOULUTUSPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	79	67	39	39	39
Toimintamenot	sitova	-1404	-1626	-1777	-1786	-1795
Netto (toimintakate)		-1324	-1559	-1738	-1747	-1755
Sumupoistot						
Sisäiset erät		-345	-376	-230		

Toiminta-ajatus

Kuortaneen urheilulukion opetus on laadukasta ja monipuolista. Lukio-opiskelija voi valita ja rakentaa koulun laajasta kurssitarjonnasta itselleen oman ohjelman.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Oppilaalle tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva opetus ja valmennus, joka mahdollistaa hyvät oppimistulokset sekä oman urheilu-uran päämäärätietoisien kehittämisen.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden lukioden ja urheiluoppilaitosverkoston kanssa Lukiokoulutuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2023

Lukion kehittämissuunnitelman mukaisesti lukiossa aloittaa uusi valmennusryhmä elokuussa 2023.
Mittari: Sopimuksen syntyminen uuden lajiliton tai urheiluseuran kanssa sekä valmentajien ja opiskelijoiden rekrytoinnin onnistuminen.
Tavoitetaso: Uusi lajiryhmä aloittaa 1.8.2023.
Toteutuma:

Lukion kehittämissuunnitelman mukaisesti lukion opintotarjonta laajenee.
Mittari: Lukiossa tarjotaan uusia kursseja etäyhteyksiä hyödyntäen.
Tavoitetaso: Etäopiskelu on vaihtoehto kaikille lukiolaisille.
Toteutuma:

Kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijoiden yhteisöllisyyden tunteeseen ja koettuun hyvinvointiin.
Mittari: Kouluterveyskyselyn ja lukion oman kyselyn yhteisöllisyyden tunnetta ja psyykkistä hyvinvointia koskevat kysymykset.
Tavoitetaso: Opiskelijoiden yhteisöllisyyden tunne ja koettu hyvinvointi paranevat.
Toteutuma:

VARHAISKASVATUSPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	235	154	139	139	140
Toimintamenot	sitova	-1 613	-1 759	-1 982	-1 992	-2 002
Netto (toimintakate)		-1 378	-1 605	-1 844	-1 853	-1 862
Sumupoistot						
Sisäiset erät		-308	-335	167		

Toiminta-ajatus

Tarjoamme lapsille laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta. Kuortaneen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma toimii kasvatushenkilöstön velvoittavana asiakirjana varhaiskasvatuksen toimintaa suunniteltaessa. Se perustuu valtakunnalliseen Varhaiskasvatuslakiin (2015) ja valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen perusteisiin (päivitetty v. 2022). Toimintamme arvoja ovat turvallisuus, kunnioitus, yhteisöllisyys ja kiireettömyys. Varhaiskasvatuksessa luodaan perusta koko iän kestäväälle oppimiselle. Haluamme Kuortaneella luoda lapsuutta arvostavan ja rauhallisen kasvuympäristön, joka on myönteinen, turvallinen, liikkumiseen ja leikkiin innostava sekä oppimiseen kannustava.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Panostamme paljon liikkumiseen ja luonnossa oppimiseen. Haluamme tehdä tiivistä yhteistyötä perheiden kanssa, jolloin vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteinen tieto lapsesta voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla lapsen tasapainoisen kehityksen ja kasvun turvaamiseksi. Yhteistyö lähtee lapsen tarpeista ja sen päämääränä on tietoinen sitoutuminen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemiseen. Tiiviillä ja moniammatillisella yhteistyöllä turvaamme lapsen hyvän hoidon ja kasvatuksen.

Varhaiskasvatuslain muutoksesta johtuen uusia henkilöitä rekrytoitaessa huomioidaan kelpoisuusvaatimukset, mitkä astuvat voimaan 1.1.2030. Kannustetaan myös olemassa olevia työntekijöitä jatkokoulutautumaan, jotta irtisanomisilta tuolloin vältytään.

Tavoitteet vuodelle 2023

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja sen arviointi.

Mittari: Asiakastyytyväisyyskysely

Tavoitetaso: Asiakkaat kokevat varhaiskasvatuksen laadukkaaksi, turvalliseksi ja lapsilleen sopivaksi vähintään arvosanalla 4 (vastaukset asteikolla 1-5).

Toteuma:

Auki oleviin tehtäviin saadaan pätevää, riittävästi koulutettua henkilöstöä.

Mittari: Rekrytoinneissa muodollisesti pätevien hakijoiden määrä.

Tavoitetaso: Jokainen auki oleva tehtävä saadaan täytettyä henkilöllä, jolla on haettavaan tehtävään vaadittava koulutus.

Toteuma:

VAPAA-AIKAPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	27	76	102	102	103
Toimintamenot	sitova	-569	-741	-794	-797	-801
Netto (toimintakate)		-541	-665	-692	-695	-699
Sumupoistot		-41	-24	-12	-12	-24
Sisäiset erät		-238	-253	-261		

Toiminta-ajatus

Taataan kuntalaisille tasokkaat ja monipuoliset kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, joilla edistetään ja tuetaan kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Kuntalaisten itsensä kehittämisen ja elinikäisen oppimisen mahdollistavat kansalaisopistopalvelut järjestetään Alavuden kaupungin hallinnoiman Lakeudenportin kansalaisopiston kautta.

Monipuolisilla ja laadukkailla vapaa-aikapalveluilla vahvistetaan kunnan vetovoimaisuutta ja asumisviihtyvyyttä sekä luodaan kunnan hyvää imagoa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kirjastopalveluissa tehdään kiinteää yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa lasten ja nuorten lukutaidon ja -innon edistämiseksi. Kirjaston aineisto pidetään monipuolisena ja toimintaa kehitetään mahdollisuuksien mukaan saadun kokemuksen ja palautteen pohjalta. Kirjasto on mukana maakunnan kirjastoyhteistyössä ja kokoelmien yhteiskäytössä.

Nuoriso- ja kulttuuritoimessa yhteistyötä paikkakunnan toimijoiden kanssa kehitetään edelleen. Tuetaan kulttuuri- ja muiden harrasteryhmien ja kyläyhdistysten omaehtoista toimintaa ja ollaan mukana mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevissa tapahtumissa. Kuntalaisille tarjotaan kysynnän mukaan mahdollisimman monipuolisia kansalaisopistopalveluita eri puolilla kuntaa.

Liikuntapalveluissa panostetaan kuntalaisten liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen ja omatoimiliikunnan kehittämiseen. Kuntalaisille taataan monipuoliset liikuntamahdollisuudet.

Vapaa-aikatoimi suunnittelee yhteistyössä teknisen toimen kanssa vanhan Alvarin koulun piha-alueen muuttamista liikunta- ja vapaa-ajanviettoalueeksi. Suunnitelmassa huomioidaan niin koulujen, nuorison kuin kirjaston tarpeet.

Vapaa-aikatoimi alkaa tiedottamaan yhteisesti tulevista tapahtumistaan ilmaisjakelulehdessä.

Tavoitteet vuodelle 2023

Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen tunnuslukuna lainaus/asukas.

Mittari: Vuoden 2022 luku.

Tavoitetaso: Tunnusluku pysyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

Toteutuma:

Koululaiskonsertin järjestäminen huhtikuussa 2023 (Kaiku).

Mittari: Konsertti järjestetään suunnitelman mukaan.

Tavoitetaso: Konsertti toteutuu.

Toteutuma:

Kulttuuristrategian päivittäminen

Mittari: Kulttuuristrategian päivittäminen toteutuu.

Tavoitetaso: Kulttuuristrategian päivitys valmis.

Toteutuma:

Vanhan Alvarin koulun piha-alueen suunnitelma tekeminen liikunta- ja vapaa-ajanviettoalueeksi huomioiden koulujen, nuorison sekä kirjaston tarpeet yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Mittari: Suunnitelman tekeminen.

Tavoitetaso: Suunnitelma valmis.

Toteutuma:

Kirkkorannan toiminnan kehittäminen ohjaajan palkkaamisella ja välinelainaamon käytön tehostamisella.

Mittari: Ohjaustoiminta käyntiin ja olemassa olevat välineet käyttöön.

Tavoitetaso: Toiminnan käynnistyminen ja välineiden käyttöasteen nousu.

Toteutuma:

Tekninen lautakunta

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	1 737	1 617	1 682	1 682	1 682
Toimintamenot	sitova	-4 240	-4 205	-3 243	-3 243	-3 243
Netto (toimintakate)		-2 502	-2 588	-1 561	-1 561	-1 561
Sumupoistot	sitova	-1 002	-1 083	-1 147	-1 147	-1 147
Sisäiset erät		2 318	2 301	1 357		

KUNTATEKNIIKAN HALLINTO

1000 euroa	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	16	12	8	8	8
Toimintamenot	sitova	-508	-525	-188	-188	-188
Netto (toimintakate)		-492	-514	-180	-180	-180
Sumupoistot		-2	-4	-5	-5	-4
Sisäiset erät		-31	-35	-40		

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan päätöksiin, viranhaltijapäätöksiin ja esimiestoiminnan kautta kehitetään ja johdetaan teknisen toimen tulosalueitten toimintaa. Toiminnan pyörittäminen edellyttää riittävää määrää, ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistömäärän kunnossapito ja ympäristön (puistot ja yleiset alueet) tilan parantaminen.

Kehittämiskohteena edelleen rakennuskiinteistöjen tehokas käyttö ja irtaantuminen vähemmän tarpeellisista rakennuksista.

Tavoitteet vuodelle 2023

Suunniteltujen investointien toteuttaminen

Mittari: Laadukas ja edullinen toteutus

Tavoitetaso: Investointien toteutuminen talousarvioraamin mukaisesti

Toteutuma:

Hyvinvointialueen ja kunnan välinen yhteistyö Sote-kiinteistöjen osalta saumatonta ja tehokasta.

Mittari: Vuokrankannon ja palvelupyyntöjen seuranta.

Tavoitetaso: Tilojen vuoraamisen siirtymisprosessi ja jatkuva ylläpidon hoito häiriötöntä.

Toteutuma:

TILAPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	907	796	875	875	875
Toimintamenot	sitova	-2 780	-2 719	-1 928	-1 938	-1 948
Netto (toimintakate)		-1 872	-1 923	-1 053	-1 063	-1 073
Sumupoistot		-545	-598	-577	-577	-577
Sisäiset erät		2 189	2 164	1 292		

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamat kiinteistöt pidetään kunnossa huomioiden terveellisyden ja energiatalouden näkökohdat.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistöjen perusparannus- ja kunnossapitotoimenpiteet, siivoustoimen ja laitosiemistominnan kustannustehokkuuden kehittäminen. Irtaantuminen tarpeettomista kiinteistöistä.

Tavoitteet vuodelle 2023

Vanhan Alvarin koulurakennuksen alueen mahdollistaminen uuden koulun ja päiväkodin liikunnan ja leikkikentän käyttöön sekä uuden Alvarin koulun turvallinen liikennejärjestelmä.

Mittari: Vanhan Alvarin koulukiinteistön purkaminen, piha- ja liikennesuunnitelman teettäminen koko vanhan Alvarin, kirjaston ja uuden Alvarin alueelle.

Tavoitetaso: Vuoden 2023 loppuun mennessä koulukiinteistö purettu, alueen piha- ja liikennesuunnitelma valmis ja investointiohjelman mukaiset työt tehty.

Toteutuma:

Ruokahuollon toiminnan uudelleen organisointi. In-House yhtiön toiminnan käynnistyminen.

Mittari: Keskuskeittiön kiinteistönhoidon tukitoiminnot sujuvat moitteettomasti.

Tavoitetaso: Keskuskeittiön ruoanvalmistus siirtynyt In-House yhtiölle, kiinteistönhoidon tukitoiminnot kunnalle.

Toteutuma:

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	63	38	34	34	34
Toimintamenot	sitova	-469	-425	-574	-577	-580
Netto (toimintakate)		-406	-387	-540	-543	-546
Sumupoistot		-317	-340	-422	-422	-422
Sisäiset erät		140	149	91		

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Liikenne- ja yleisten alueiden sekä yksityisteiden kunnossapidosta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Katualueiden ja yksityisteiden kunnossapito kustannustehokkaasti.

Tavoitteet vuodelle 2023

Kirkkotien ja Keskustien kunnossapidon organisointi kunnan vastuulle

Mittari: Ei liikennevahinkoja, käyttäjäreklaamaatiot minimissä.

Tavoitetaso: Kirkkotien ja Keskustien kunnossapito laadukasta ja kustannustehokasta.

Toteutuma:

Tiekuntien avustaminen ja tukeminen yksityisteiden perusparannushankkeisiin hakeutumisessa.

Mittari: Hankkeiden käynnistyminen ja Ely:n rahoitushakemukset.

Tavoitetaso: Yksi perusparannushanke käynnistyy ja valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Toteutuma:

VESIHUOLTOLAITOS

1000 euroa	sitovuus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	sitova	750	770	765	765	765
Toimintamenot	sitova	-482	-534	-552	-552	-552
Netto (toimintakate)		268	236	213	213	213
Sumupoistot		-138	-139	-144	-144	-144
Sisäiset erät		20	23	14		

Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi laskennalliseksi yksikökseen ja siitä laaditaan erillinen laskennallinen tuloslaskelma ja tase.

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Vesi- ja viemärlaitoksen häiriöttömästä toiminnasta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Vesihuoltoverkoston ja viemäriverkoston perusparantaminen.

Tavoitteet vuodelle 2023

Vilmeikönrannan asuntoalueen kesäveden toimintavarmuuden parantaminen

Mittari: Ei valituksia vedensaannista

Tavoitetaso: Kesäveden toiminta on keskeytyksetöntä.

Toteutuma:

Vanhojen viemäriverkoston saneeraamista

Mittari: Parannetaan yksi jätevesipumppaamo.

Tavoitetaso: Sampolan jätevesipumppaamon saneeraus talousarvion mukaisesti.

(Toteutuma:)

Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖPALVELUT

1000 euroa	sitovuus	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	sitova	71	82	84	84	84
Toimintamenot	sitova	-251	-159	-317	-318	-320
Netto (toimintakate)		-180	-77	-233	-234	-235
Sumupoistot		-6	-14	-27	-14	-14
Sisäiset erät		-9	-15	-15		

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta suorittaa mm. rakentamiseen, kaavoitukseen, maa-ainesten ottoon, korjausrakentamiseen, maanmittaustoimituksiin, investointitukiin ja jätevesien käsittelyyn liittyvää neuvonta-, lausunto- ja ohjaustyötä sekä huolehtii lupamenettelyn ja työmaa-aikaisen valvonnan avulla, että voimassa olevia lakeja ja määräyksiä noudatetaan. Rakennusvalvonta hoitaa vapaiden tonttien markkinoinnin ja päivityksen ja ylläpitää rakennusrekisteriä.

Ympäristönsuojelu huolehtii sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määräytyistä tehtävistä, ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista; osallistuu kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tekee esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista kunnan muille viranomaisille; huolehtii ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa sekä suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätyt tehtävät. Vesistöjen hajakuormituksen vähentämiseen on kiinnitetty erityisesti huomiota.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Toteutetaan resurssien puitteissa Kuortaneenjärvi-hankkeissa linjattuja toimenpiteitä. Edesautetaan sisäistä kuormitusta vähentäviä toimenpiteitä. Jatketaan Kuortaneenjärven säännöstelyn kehittämishanketta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Toimintaa tehostetaan siten, että lisääntyneistä tehtävistä huolimatta pystytään ylläpitämään hyvää tasoa palveluiden laadussa.

Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan uudistaminen lähtee selvitysvaiheeseen vuonna 2023 ja Haaviston yritysalueen asemakaavoituksen laajennus siirtyy vuodelle 2024.

Vanhat paperilla olevat lupien sijainnit ja hankkeiden laatu saadaan sähköiselle kartalle sekä kiinnitettyä rakennusten prt. tietoihin. Rakennusten tietojen tarkistaminen ja korjaaminen ja purettujen rakennusten tietojen poisto on vanhojen lupien osalta tehty, mutta jatkuu uudempien rakennustietojen korjaamisella, sen

mukaan mitä rakennusrekisterin päivittämisen jälkeen ilmenee tarvetta. Arvio 3600 rakennusta läpikäyty 5000 käymättä.

Tehdään kaava selvitys, Kuortaneella tehdyistä, voimaantulleista ja voimassa olevista kaavoista ja kerätään materiaalit yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Tavoitteet vuodelle 2023

Rakennusrekisterin tietojen päivittäminen

Mittari: Saada rakennusrekisterin päivityksen jälkeen niiden rakennusten tiedot ajan tasalle, jotka ovat koneella digitaalisessa muodossa ja jollain tavalla puutteellisenä (n. 5000kpl).

Tavoitetaso: Vahat luvat 3600kpl sähköiselle kartalle ja prt.t yhdistettyä toisiinsa sekä korjattua tiedot. Uudemmat rakennukset n.5000 kpl rakennustietojen korjaus alkuun. Puretut rakennukset pois rekisteristä

Toteutuma:

Ympäristönsuojelun valvonta

Mittari: Kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti käyttäen vartan vasten räätälöityä valvontaohjelmistoa.

Tavoitetaso: 100 % valvontasuunnitelman vuotuinen toteuttaminen ja kunnan myöntämien ympäristölupien käsittelyaika 4 kk

Toteutuma:

Asemakaavoitus

Mittari: Vilmeikön kaavamuutos saadaan valmiiksi

Tavoitetaso: Vilmeikön kaavamuutos saadaan hyväksytyä

Toteutuma:

Yleiskaavoitus

Mittari: Kuortaneenjärven pohjoisosan 2.osayleiskaava ja 2. Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaava hyväksytään. Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan selvitysvaihe mahdollisimman lähelle luonnosta. Napalankallioiden ja Hietaharjun nevan ja tuulivoima osayleiskaava etenee.

Tavoitetaso: Kuortaneenjärven pohjoisosan 2.osayleiskaava valmis. 2. Sarvinevan osayleiskaava hyväksytty Osayleiskaava luonnos selvitykset alulle, Napalankallioiden ja Hietaharjun nevan ja tuulivoima osayleiskaava ehdotusvaiheeseen.

Toteutuma:

Kaava selvitys

Mittari: Saadaan selvyys kunnassa laadituista kaavoista, ja varmuus voimassa olevista kaavoista (kaavaindeksi). Kerätään digitaalista pohjakarttaa varten kaikki mahdollinen aineisto yhteen paikkaa

Tavoitetaso: Kaikki Kuortaneella tehdyt ja voimassa olevat kaavat ovat löydettävissä sähköisessä muodossa kunnan palvelimella.

Toteutuma:

TULOSLASKELMAOSA

TULO- JA MENOLAJIERITTELY

Toimintatulot (1000 €)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Myyntitulot	1 958	2 065	1 491
Maksutulot	240	170	163
Tuet ja avustukset	169	285	176
Muut tulot	950	783	1 118
Yhteensä	3 316	3 303	2 948
Toimintamenot (1000 €)	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstömenot	7 965	8 287	8 064
Palvelujen ostot	17 694	18 390	3 641
Aineet, tarvikkeet	1 769	1 701	1 336
Avustukset	220	249	290
Muut menot	532	528	573
Yhteensä	28 180	29 156	13 903
	TP 2020	TA 2022	TA 2023
Nettomenot	24 864	25 853	10 955

VEROTULOT

Talousarvioehdotus perustuu 12,64 % yksiköllä leikattuun kunnallisveroprosenttiin. Leikkaus toteutetaan kaikille kunnille samansuuruisena ja on osa hyvinvointialueiden rahoitusratkaisuja. Kunnat eivät voi vuodelle 2023 muuttaa kunnallisveroprosenttiaan. Hyvinvointialuesiirtymä laskee Kuortaneen kunnan kunnallis- ja yhteisöverotulojen määrää noin 45 %:lla. Kiinteistövero on jatkossakin kuntien vero. Kiinteistöveroprosentit ovat ennallaan.

Kunnanvaltuuston päättämät veroprosentit vuodelle 2023:

- tuloveroprosentti 8,36 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,45
- muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,05
- voimalaitosvero 3,10
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia ei erikseen määrätä
- yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti 0,00

Verotulokertymäärä 2023 (1000 €)

Verotuloarvio pohjautuu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön tuottaman kuntakohtaisen veroennustekehikon 17.11.2022 tietoihin.

Vuosi	2023	2022	2021
Kunnallisvero	5 153	10 094	9 779
Yhteisövero	705	840	1174
Kiinteistövero	948	884	911
Yhteensä	6 806	11 818	11 864

Valtionosuudet vuonna 2023

Kuntien valtionosuusrahoituksesta siirtyy merkittävä osa hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuusjärjestelmään jää kuitenkin eriä, jotka eivät perustu tulevaisuuden kuntien tehtäviin, vaan aiempiin kunnan sote-kustannuksiin. Nämä ovat sote-muutosrajoitin ja siirtymätasaus, jotka ovat toistaiseksi pysyvä osa kuntien valtionosuuksia.

Vuoden 2022 sote-kustannusten toteuma ratkaisee kuntien tulevan valtionosuuspohjan ja mahdollinen puuttuva rahoitus leikataan vuodesta 2024 alkaen kuntien valtionosuuksista. Lopullinen vaikutus tiedetään vasta syksyllä 2023, kun tilinpäätöstietojen 2022 mukaan tehtävät lopulliset laskelmat valmistuvat. Jos sote-kulut osoittautuvat vuoden 2022 tilinpäätöksissä talousarviolukuja suuremmiksi ja vetotulojen kasvu ei kata erotusta, kunnilta leikataan valtionosuuksia hyvinvointialueiden rahoitustarpeiden kattamiseksi.

Ikärakenteen perusteella määräytyy edelleen suurin osa valtionosuuksista, mutta painopiste muuttuu ikäihmisistä +85 v.) 13-15 vuotiaisiin.

Valtionosuusarvio 2023 (ennakollinen tieto 19.9.2022)

	2023	2022	2021
Peruspalelujen valtionosuus	4 542	12 500	11 399
Veromenetysten korvaus	759	2 387	2 222
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus			
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus	819	773	742
Valtionosuus yhteensä	6 121	15 660	14 363

TULOSLASKELMA

(ulkoinen)	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ts 2024	Ts 2025
	euro	euro	euro		
Toimintatuotot					
*Myyntituotot	1 957 813	2 065 300	1 491 000	1 498 455	1 505 947
*Maksutuotot	239 505	169 500	163 100	163 916	164 735
*Tuet ja avustukset	168 883	285 050	176 200	177 081	177 966
*Muut toimintatuotot	949 971	782 800	1 117 760	1 123 349	1 128 966
	3 316 172	3 302 650	2 948 060	2 962 800	2 977 614
Toimintakulut					
*Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 308 315	-6 634 760	-6 562 000	-6 660 430	-6 693 732
Henkilösivukulut	-1 656 278	-1 652 400	-1 501 600	-1 505 000	-1 508 000
*Palvelujen ostot	-17 694 413	-18 390 200	-3 640 500	-3 640 501	-3 640 502
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 769 205	-1 701 290	-1 335 800	-1 335 801	-1 340 802
*Avustukset	-220 313	-248 800	-289 800	-289 801	-289 802
*Muut toimintakulut	-531 509	-528 300	-573 000	-573 001	-573 002
	-28 180 033	-29 155 750	-13 902 700	-14 004 534	-14 045 840
Toimintakate	-24 863 861	-25 853 100	-10 954 640	-11 041 734	-11 068 226
Verotulot	11 864 142	11 818 000	6 806 000	6 508 000	6 560 000
Valtionosuudet	14 363 074	15 660 900	6 120 500	6 060 500	6 000 000
Rahoitustuotot ja -	33 770	-18 100	-48 800	-46 000	-46 000
*Korkotuotot	20 683	16 000	20 200	20 000	20 000
*Muut rahoitustuotot	37 656	15 200	12 700	15 000	15 000
*Korkokulut	-24 242	-47 600	-80 000	-80 000	-80 000
*Muut rahoituskulut	-327	-1 700	-1 700	-1 000	-1 000
				0	0
Vuosikate	1 397 125	1 607 700	1 923 060	1 434 766	1 399 774
arvonalentumiset					
mukaiset poistot	-1 060 705	-1 135 800	-1 198 450	-1 200 000	-1 220 500
*Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
*Satunnaiset tuotot	3 019 430		300 000		
*Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	3 355 850	471 900	1 024 610	234 766	179 274

INVESTOINTIOSA, Investoinnit 2023-2025

Kunnanhallitus	2023	2024	2025
Katuvalaistus Mäyry-Seinäjoen kunnanraja (-25)			400 000
SVOP sijoitus Jäähallityhtiöön (-23, -24,-25)	38 000	38 000	38 000
SVOP sijoitus Uintikeskukseen	150 000	160 000	160 000
Maanhankinta	20 000		
Uusi rinnakkaistie (Vierteentien jatke-23)	300 000		
- Elyn avustus 50%	-150 000		
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ohjelma	24 000		
- Liikenne ja viestintäviraston avustus	-18 000		
Sivistyslautakunta			
Polkupyöräkatoksen rakentaminen yläkoululle (-23)	20 000		
Yläkoulun nykyisten kattovalaisinten uusiminen led-valaisimiksi (-23, -24)	25 000	10 000	
Yläkoulun tekniseen tilaan väliseinä metalli- ja puutyötilan väliin (-24)		10 000	
Laserleikkuri yläkoululle (-24)		10 000	
Yläkoulun liikuntasalin esitystekniikkaa ja näyttämön uusiminen (-24)		20 000	
Ylijoen alakoululle siirtoseinän rakentaminen ja akustolevyt luokkatiloihin (-24)		40 000	
Teknien lautakunta			
Ylijoen koulun nykyisten kattovalaisimien uusiminen led-valaisimiksi (-23)	20 000		
Yläkoulun matalan osan vesikattorakenteiden uusiminen (muutos harjakattoiseksi, -24)		300 000	
Alvarin / kirjaston piha-alueiden suunnitelu (-23), rakentaminen (-24)	10 000	100 000	
Kunnantalon nykyisten huonevalaisimien uusiminen led-valaisimiksi ja käytävävalojen muutostyöt (-23)	10 000		
Kunnantalolle autokatos sähköautoille ja sähköpyörille (-23)	15 000		
Kunnantalolle patolevyt ulkoseinien suojaksi ja salaojituksen tarkastaminen (-24)		30 000	20 000
Paloasemalle kylmäkatoksen rakentaminen ulkona säilytettäville pelastuskalustoille(-23)	20 000		
Paloaseman letkunkuivaustornin purkaminen ja katon vesikaton korjaus (-23)	35 000		
Alvari, yläkoulu, kunnantalo, lukio : Sähköautojen latauspisteet, lakisäätteen velvoite (-23)	40 000		
Urheilukentän huoltorakennuksen varaston ovien uusiminen nosto-oviksi, seinien lämmöneristäminen osassa tiloja (-23)	20 000		
siirtosumma	579 000	718 000	618 000

Yhdyskuntatekniikan palvelut	siirto ed. sivulta	579 000	718 000	618 000
Leikkipuistojen kehittäminen, uusia leikkivälineitä, opasteet ja turvahiekat		10 000	10 000	10 000
Asemakaavateiden ja piha-alueiden peruskorj., kohteet päättää tek. toimi aikanaan, (esikäsitteilylaitos -23, kirjaston piha -24)		20 000	30 000	20 000
Keskusvaraston pihakentän laajennus (-24)			15 000	
Keskusvaraston piha-alueen asfaltointi (-24)			25 000	
Keskusvaraston ympärysaita ja portti (-24)		10 000		
Mäkipään ja Nokuan alueen asfaltointi (-25)				100 000
Tervatien loppuosan katuvalot 150 m (-23)		10 000		
Keskustien katuvalaistuksen parantaminen (-23)		25 000		
Kajanterintie Haaviston alueella (-24)			50 000	
Tervatien loppuosan rakentaminen ja alkuosan asfaltointi (-23)		80 000		
Rantatien loppuosan ja loppusivuhaarojen perusparantaminen (-24)			100 000	
Ahjontien loppuosan perusparantaminen (-23)		70 000		
Harjuntien alkuosan perusparantaminen (-23), loppuosan uudisrakentaminen asfaltointi (-25)	(-24) ja	30 000	30 000	30 000
Kortesmäentien alikulkusillan alustan tieosan ja sv-viemäriin parantaminen (-23)		30 000		
Kunnan hoid. olevien yksityist. p.korj.kohteet, kuntaosuus perusparantamisiin		85 000	50 000	50 000
Kunnan hoid. olevien yksityist. p.korj.kohteet (-23,-24, -25), hoidon tason ylläpito		35 000	20 000	20 000
Haavistontie, suunnittelu (-23)		10 000		
Kaatialantien silta, , rakentaminen (-25)				800 000
- valtion avustus 75%				- 600 000
Vesi- ja viemärlaitos				
Vanhon vesijohtojen uusintaa, Rantatie välillä Murtotie-Alvar Aallon tie (-24)			100 000	100 000
Jätevesipumppaamojen saneeraus, (-23 Sampola)		40 000		
Vesilaitoksen pumppujen ja ohjausjärjestelmien uusintaa, vesijohtojen näyttölaite (-23)		15 000	10 000	10 000
Viemärlaitoksen pumppujen ja ohjausjärjestelmien uusintaa (-23,-24,-25)		10 000	10 000	10 000
Jätevesikaivojen peruspantamisia, Keskustie ja Sammalpolku (-23)		20 000		
Tekpa				
Varastohyllyjä ulko-varastoihin (-24)			10 000	
Uusi tai vähän käytetty tielana (-23)		55 000		
Akkukäyttöisiin ruohonleikkureihin ja pienkoneisiin siirtyminen, vaihteittainen kalustohankinta (-23)		10 000		
Maton repijä/ leikkuri, asfalttileikkuri ja laitosmiesautoon työkaluhyllystö (-23)		12 000		
Kadun painepesurilaitteisto (-23)		10 000		
Uusi pienoistraktori (-23)		70 000		
Pienoistraktoriin hiekoitin, siipilumikauha, avoharja (-23)		15 000		
Traktoriin hiekoitin (-25)				15 000
Traktoriin lumilinko (-25)				15 000
Investoinnit (netto) yhteensä		1 251 000	1 178 000	1 198 000

RAHOITUSOSA

	TP 2021 eur	Ta 2022 eur	Ta 2023 eur	Ts 2024	Ts 2025
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 397 126	1 607 700	1 923 060	1 434 766	1 399 774
Satunnaiset erät	3 019 430	0	0	0	
Tulorahoituksen korjaukset	-2 931 854			0	
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 212 779	-1 872 000	-1 419 000	-1 178 000	-1 798 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	495 773	476 250	168 000	0	600 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 047 208	30 000	10 000		
Varsinainen toiminta ja investoinnit, nto	814 903	241 950	682 060	256 766	201 774
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	-63 000	-38 000	-38 000	-38 000
Antolainasaamisten vähennykset	13 877	30 000	30 000	30 000	30 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 886	-337 711	-337 711	-340 000	-340 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000		-300 000	100 000	100 000
Oman pääoman muutokset	-1 267 030	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-162 111,58			0	
Vaikutus maksuvalmiuteen	61 752	-128 761	36 349	8 766	-46 226